Effektrapport 2025

MASKRO
OSBARN

Om Maskrosbarn

700 000 barn i Sverige har en förälder som har ett missbruk, psykisk sjukdom eller som utsätter dem för våld. Det är 30 procent av alla barn, och motsvarar sju elever i varje klass. Sedan 2005 har Maskrosbarn mött tusentals barn och utvecklat många olika typer av stödprogram, föreläsningar, utbildningar och tjänster utifrån deras önskningar och behov. Vi samarbetar med kommuner, regioner, myndigheter och andra aktörer som möter vår målgrupp runt om i hela Sverige. Verksamheten består av två delar: stödverksamheten med sex olika stödprogram för barn, samt ett omfattande påverkansarbete där vi lyfter barns åsikter och förbättringsförslag till beslutsfattare. Maskrosbarn är en ideell förening som möter barn i hela Sverige genom rikstäckande stöd och har lokala stödverksamheter i Stockholm, Göteborg och Malmö. Maskrosbarns målgrupp är barn mellan 13-19 år vars föräldrar har ett missbruk, psykisk sjukdom eller utsätter dem för våld.

Resurser

Under 2025 hade Maskrosbarn i snitt 37 heltidsanställda medarbetare och omkring 250 engagerade som jobbade deltid som ledare på våra ungdomsgårdar och läger, som coacher, kuratorer eller volontärer i vår chatt. Under året inrättades tre nya tjänster: projektledare inom företagsinsamling, projektledare inom påverkan och ansvarig för coachprogrammet i Skåne. Därutöver har vi förstärkt organisationen med fler coacher, chattvolontärer och kontorsvolontärer. Vi slog rekord i antal inkomna ansökningar till både tjänster och ideella uppdrag, vilket är ett tydligt kvitto på att vi uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. Under hösten utökade vi bemanningen i vår chatt och kunde hålla den öppen alla dagar i veckan. Vi tog också ett betydelsefullt steg i organisationens historia genom att påbörja förberedelser för etablering i norra Sverige, för att kunna finnas nära fler barn i deras vardag.

Sammanlagt har vi under året haft sju studenter som gjort sin praktik inom ramen för sin utbildning inom olika områden i verksamheten. Vi har även haft 36 kontorsvolontärer som bidragit med praktiska insatser i anslutning till våra kontor, bland annat med större postutskick och förberedelser inför läger.

Organisationens verksamhet drivs av engagerad personal och volontärer, som utgör vår mest värdefulla resurs. Totalt har volontärerna bidragit med över 2 000 timmar av sin tid under 2025.

Hälften av medarbetarna arbetar direkt inom eller samordnar olika stödinsatser. Majoriteten av personalen i stödverksamheten har en bakgrund som socionomer, medan andra är beteendevetare. Alla som möter barn inom organisationen identifierar sig som maskrosbarn, vilket innebär att de själva har vuxit upp i familjer där en förälder har haft ett missbruk, psykisk ohälsa eller utövat våld. Den gemensamma erfarenheten skapar en stark identifikation mellan barnen och de vuxna, vilket är en central del av vår stödmetod. Ungefär en tredjedel av medarbetarna arbetar inom kommunikation och påverkan. Inom området arbetar kommunikatörer, socionomer, statsvetare och jurister. Den sista tredjedelen av medarbetarna arbetar som arbetsledande områdeschefer och inom vårt kansli i funktioner såsom administratör, ekonomiansvarig och HR-ansvarig.

Vi bedriver en stor del av vår stödverksamhet i våra lokaler i Stockholm, Göteborg och Malmö. Dessa fungerar både som arbetsplatser för våra medarbetare och som en trygg plats för barnen, där vi driver ungdomsgårdar och håller stödsamtal. Vår lägerverksamhet äger rum på lägergårdar i Enköping, utanför Göteborg och Hässleholm. Genom partnerskap får vi tillgång till dessa gårdar till starkt rabatterade priser, vilket gör dem till en värdefull resurs för vår verksamhet.

För att kunna genomföra Maskrosbarns verksamheter är finansiering en avgörande faktor. Cirka hälften av organisationens intäkter kommer från bidrag som söks från statliga myndigheter, kommuner, regioner samt privata stiftelser och fonder. Den andra hälften finansieras genom samarbeten med näringslivet, donationer från privatpersoner och samverkan med socialförvaltningar runt om i landet.

Verksamhetskostnader för rapporteringsåret

Totala kostnader **43 899 919 kr.**

Effektmätning

Under 2025 har Maskrosbarn intensifierat arbetet med effektmätning för att ytterligare stärka kvaliteten och träffsäkerheten i uppföljningen av våra insatser. Vi har följt upp de förändringsteorier för respektive verksamhetsområde som togs fram under föregående år, och tillsammans arbetat för att implementera arbetssättet i verksamheten. Vi har sett att arbetet med förändringsteorier i arbetsgrupperna har lett till flera positiva effekter inom verksamheten. Det har bidragit till ett mer definierat gemensamt språk, en tydligare överblick av våra målsättningar och kunnat användas som verktyg för bland annat effektmätning, intern verksamhetsutveckling samt som stöd vid rekrytering av personal och volontärer.

Vi har även tillsammans med hela personalgruppen påbörjat arbetet med att ta fram en övergripande förändringsteori för hela organisationen. Den syftar inte i första hand till konkret effektmätning, utan som en modell för att förklara vad vi erbjuder och vad vi förväntar oss, tror och hoppas att våra insatser leder till. Det är ett sätt för oss att hålla riktning och att ha ett gemensamt språk för vårt syfte och vision.

Verksamhetsområde Stöd

Alla har rätt att få vara barn

Alla barn har rätt till sin barndom, men det är långt ifrån en självklarhet för alla. Många barn och ungdomar växer upp i miljöer där de tidigt tvingas ta ansvar för sådant som egentligen borde vara vuxnas ansvar. Det kan exempelvis handla om att ta hand om syskon, sköta om hushållet, hantera konflikter inom familjen eller bära på en oro för familjens ekonomi. För dessa ungdomar blir barndomen kortare, samtidigt som utrymmet att bara få vara barn försvinner i takt med att ansvar och bekymmer växer.

I slutet av året genomförde vi en workshop med ungdomarna på ungdomsgården Torsdagsmys i Malmö, där de fick beskriva vad torsdagsmys betyder för dem och har för inverkan på deras mående och utveckling. Föregående år genomfördes samma workshop i Stockholm. Under året har vi även fortsatt vår effektmätning inom helglägerverksamheten i Skåne. Resultaten visar fortsatt hur viktigt det är för målgruppen att få tillgång till en plats där de får släppa ansvar och bekymmer och få möjlighet att vara barn på riktigt. Ett återkommande tema i mätningarna har varit känslan av att få släppa taget och bara få vara i nuet. Flera ungdomar beskriver Torsdagsmys som en fristad där de vet att det finns trygga vuxna som tar ansvar, vilket gör att de själva för en gångs skull kan släppa sitt.

I vår effektmätning av helglägerverksamheten, som genomförts genom en metod för systematiserad observation, ser vi också att många ungdomar initialt har svårt att släppa kontrollen och ansvarskänslorna. De är vana vid att vara uppmärksamma på sin omgivning och att alltid vara beredda på att hantera problem. När de efter hand märker att de befinner sig i en trygg miljö, börjar de successivt att slappna av. De skrattar mer, engagerar sig i lekar och visar en lättnad i att få vara sig själva och känna sig accepterade för den de är.

För många av dessa ungdomar är det första gången de får uppleva den känslan. Att få leka fritt, skratta utan att känna skuld och vara en del av en gemenskap utan krav kan göra mycket stor skillnad i deras liv. Det är också just därför aktiviteterna är så betydelsefulla. De erbjuder något ovärderligt: möjligheten att få vara barn, precis som alla barn har rätt till.

Minskad ensamhet och ökad gemenskap

Inom Maskrosbarn erbjuder vi tre olika gruppstödsverksamheter: ungdomsgårdar, lovläger och helgläger. Många barn som kommer till Maskrosbarn har tidigare sällan eller aldrig träffat någon med liknande erfarenheter som de själva. Innan de hittar till Maskrosbarn kan de bära på en stark känsla av ensamhet och utanförskap. När de får möta andra som förstår deras situation kan något förändras. Genom igenkänning och gemenskap skapas en trygghet där de kan slappna av, vara sig själva och känna att de hör hemma. Att möta både jämnåriga och vuxna som förstår kan ge stöd här och nu, men också nya relationer, förebilder och en starkare tro på framtiden.

Vi driver även ett coachprogram där ungdomarna får individuellt stöd av en trygg vuxen som själv har liknande erfarenheter från sin barndom. Genom regelbundna samtal får ungdomarna möjlighet att prata om sin situation, få stöd i att hantera olika utmaningar och sätta mål utifrån vad de själva vill förändra eller uppnå. Att ha en vuxen som lyssnar och kan relatera till ungdomens erfarenheter kan bidra till en känsla av att inte behöva stå ensam i det man går igenom. Coachen blir också en viktig förebild och kan stärka ungdomens tilltro till sin egen förmåga och sina möjligheter framåt.

Under 2025 fördjupade vi vårt arbete kring den ensamhet som många maskrosbarn bär på. 150 ungdomar delade sina erfarenheter genom enkäter, intervjuer och egna texter som sammanställdes i en rapport. Deras berättelser visar att ensamhet inte alltid handlar om att sakna människor omkring sig, utan om att sakna någon som verkligen förstår det man går igenom. Hela 87 procent av ungdomarna uppger att de sällan eller aldrig känner sig fullt förstådda i sin situation. Rapporten synliggör också hur det kan kännas att bära på den här typen av ensamhet.

En ungdom beskriver: **”Jag känner mig alltid ensam även när jag vet att det finns jättemånga människor i närheten.”**
En annan uttrycker: **”Jag vill bara ha ett liv som alla andra barn.”** I samtalen om ensamhet blev det tydligt hur de upplever att den känslan minskar i kontakt med Maskrosbarn, genom att de här får träffa vänner med liknande upplevelser, och vuxna som också delar deras bakgrund.

Detsamma kom också upp under workshopen med ungdomarna på ungdomsgården när de fick möjlighet att reflektera över sin tid i stödverksamheten. De valde ut gemenskap och relationer som ett centralt tema för att beskriva stödverksamheten. Därefter fick de jämföra hur de såg på gemenskap och relationer innan de började på Maskrosbarn med hur det känns idag. Ungdomarna beskrev att de fått många nya vänner under sina år på Maskrosbarn och att de hittat en plats där de kan vara sig själva. De beskrev också hur verksamheten gett dem tillgång till sammanhang där de kan bygga sundare relationer till människor omkring sig. Några av ungdomarnas svar finns sammanställda i tabellen på nästa sida.

Samtalen bestod av viktiga och meningsfulla reflektioner kring förmågan att skapa sunda relationer och en förståelse för vad en sund och hälsosam relation faktiskt innebär. Ungdomarna pratade om hur viktigt

Då

- Få vänner
- Utanförskap
- Jobbigt
- Ingen gemenskap
- Ytliga vänskaper
- Inga aktiviteter
- Hittade inte på så mycket
- Ensamhet
- Tog inte plats

Nu

- Fler vänner (roliga, hälsosammare) vänskaper/relationer
- Mer självsäker för att jag har kompisar som tycker om mig för den jag är
- Sammanhang och samhörighet
- Hitta på saker med vänner
- Nära vänskaper och fina vänner
- Tar för mig mer/tar mer plats
- Stabila vänner
- Kunna vara mig själv
- Vänner man kan prata om allt med som verkligen förstår
- Lärt mig sätta gränser

det är att ha människor omkring sig som tycker om en för den man är och som man kan vara sig själv med. De beskrev hur det har hjälpt till att bygga självkänsla, och trygghet såväl på Maskrosbarn som i sammanhang utanför organisationen.

Behovet av gemenskap och igenkänning finns även bland unga vuxna. Vi har under lång tid hört ungdomar beskriva hur svårt det kan vara att ta steget in i vuxenlivet utan en familj eller andra trygga vuxna som kan hjälpa till. När tidigare stöd förändras eller avslutas samtidigt som kraven på att själv hantera ekonomi, boende, relationer och mående ökar, kan känslan av ensamhet bli ännu starkare.

Under 2025 tog vi därför de första stegen i arbetet med Nästa steg, ett nytt arvsfondsprojekt som ska ge stöd för unga vuxna mellan 18 och 25 år. Tillsammans

”Jag tycker det är en jättebra erfarenhet att kunna sitta med framtidens generation och sitta och diskutera hur vi vill att det ska se ut och hur vi vill att stöden ska se ut. Och att kunna bidra till det är väldigt viktigt, att våra röster också är viktiga. Där känner man sig uppskattad, även om man är ung, så känns det som att man kan påverka någonting. Vilket jag tror ger lite livsmål och lite hopp till barn i vår ålder.”

/ Ungdom i styrgruppen

med en styrgrupp av unga vuxna har vi utforskat målgruppens behov och utformat stödets innehåll, teman och form. Deras erfarenheter har varit avgörande för att skapa ett stöd som tar sin utgångspunkt i vad unga vuxna själva efterfrågar.

I november startade de första gruppträffarna, där unga vuxna får möta andra med liknande erfarenheter, bygga relationer och prata om teman som kan vara viktiga inför vuxenlivet. Det första tillfället blev snabbt fullbokat, vilket visar att den här typen av sammanhang är efterfrågade. Under året påbörjade vi också utvecklingen av ett individuellt vägledande stöd som ska rullas ut under 2026. Eftersom verksamheten startade sent under året är det ännu för tidigt att säga något om stödets långsiktiga resultat. Samtidigt är vi väldigt glada över att äntligen kunna börja utforska hur Maskrosbarn kan finnas kvar även efter 18-årsdagen. Ambitionen är att unga vuxna ska få både gemenskap och stöd i att ta nästa steg i livet, utan att behöva möta vuxenlivet helt på egen hand.

”Vi är jätteglada över att få möjlighet att titta närmare på och belysa gruppen unga vuxna som ofta faller mellan stolarna i samhället. Det känns så fint att kunna erbjuda ungdomar på väg ut i vuxenlivet något de länge efterfrågat.”
/ Helen Klaesson, projektledare Nästa steg

Tillit till vuxna

Ett viktigt mål med Maskrosbarns verksamhet är att stärka ungdomarnas tillit till vuxna. För många i målgruppen har relationer till vuxna tidigare präglats av svek, oro eller bristande stöd. Genom våra stödprogram får ungdomarna i stället möjlighet att möta trygga och stabila vuxna som lyssnar, förstår och tar deras erfarenheter på allvar. På så sätt kan de steg för steg bygga nya erfarenheter av vuxenrelationer, vilket är betydelsefullt för deras långsiktiga välmående och möjligheter att bryta negativa mönster.

Våra barnombud finns vid ungdomarnas sida i kontakter med myndigheter, hjälper dem att förstå information och förbereda sig inför möten samt ger stöd och motivation genom hela processen. Barnombuden bidrar till att ungdomarna känner sig hörda, trygga och tagna på allvar i situationer där de annars riskerar att känna sig ensamma eller maktlösa. Även våra kuratorer har en viktig roll som trygga vuxna. De stöttar ungdomarna i att förstå och hantera sådant som kan kännas svårt att bära på egen hand.

2025 var ett år präglat av många tunga ärenden för barnombuden. Antalet barn som behövde stöd av ett barnombud ökade med 21 procent, samtidigt som barnombuden hanterade flera allvarliga situationer som rörde suicid och annan svår utsatthet. Även antalet orosanmälningar som gjordes av Maskrosbarns personal ökade med 37 procent jämfört med föregående år. Behovet av stödsamtal var också fortsatt stort. I samtliga tre städer hade vi kö till våra kuratorer under delar av året. Våra digitala kuratorer fanns även tillgängliga under skolloven, vilket gjorde det möjligt för barn och unga runtom i Sverige att boka samtal när andra trygga vuxna hade semester. Under ett år då allt fler ungdomar befann sig i svåra och utsatta situationer var det därför särskilt

viktigt att vi kunde finnas kvar vid deras sida, som en trygg vuxen som ser till att de inte behöver möta det svåra ensamma.

I gruppverksamheterna får ungdomarna möta ledare som fungerar som förebilder och som kan utmana de föreställningar om vuxna som många ungdomar bär med sig sedan tidigare. Vi ser återkommande fina resultat av det. I workshopen med ungdomar på Torsdagsmys fick deltagarna fördjupa sina tankar kring vad som kännetecknar en trygg vuxen. De fick jämföra vad som gör att de känner sig trygga på Maskrosbarn med ett självvalt sammanhang där de inte känner samma trygghet. Syftet var att synliggöra vad som gör att en vuxen upplevs som trygg för ungdomar i målgruppen. Genomgående beskrev ungdomarna att de känner sig hörda och tagna på allvar av de vuxna, att relationerna präglas av personlig värme och att de får utrymme att vara precis som de är. Några av svaren finns sammanställda nedan:

Trygga vuxna – här och där

Här

- Inte behöva vara rädd
- En vuxen som stöttar mig i mina känslor och tankar
- Person som verkligen bryr sig
- Någon man kan prata med
- Påminner en att få vara barn
- Håller ett lugn och ger utrymme
- Bryr sig om ens intressen, dag, vecka, mående, problem
- Ens relation baseras inte på ens prestationer
- Rätt att alltid framföra min åsikt och bli lyssnad på
- Kan vara helt ärlig utan att bli dömd eller tillsagd/tillrättavisad/ha rätt
- Få lov att göra fel

Där

- Inte kunna lita på den vuxna
- Blir arg och skriker och bråkar
- En vuxen som inte kan ta hand om dens egna känslor
- En vuxen som skyller ifrån sig och ger dig skuldkänslor
- Ger en mer ansvar än vad man ska ta
- Säger man ska fokusera på skolan
- Höjer rösten
- Bryr sig inte alls om ens intressen (visar inte intresse för en)
- Förväntar sig bästa prestation utan uppskattning, annars skäll
- Inga tydliga gränser
- Höga krav
- Bara värd något när man är perfekt

Genom värme och stort fokus på relationsskapande strävar vi efter att skapa en miljö där unga kan bygga tillit till vuxna, ett utfall som påverkar både ungdomarnas välmående här och nu och deras möjlighet att påverka sin livssituation på sikt.

Verktyg och kunskap

Ytterligare en viktig del av vår stödmetod är att erbjuda ungdomarna verktyg och kunskap för att kunna förstå och hantera sin situation. I kuratorssamtalen får ungdomarna verktyg för ångesthantering och fler perspektiv på sin situation. I coachprogrammet får de öva på det som de har svårt för, och utvecklas tillsammans med en vuxen som lyssnar och hjälper ungdomen att förstå. Genom kontakten med barnombud får ungdomarna verktyg för att göra sin röst hörd, och även i våra gruppstöd – på läger, och på ungdomsgårdarna – får ungdomarna kunskap om sin situation och verktyg för att hantera konsekvenser av sin uppväxt. Vi erbjuder även Vuxenkunskap, som är en helg där de ungdomar som fyllt 18 samlas för att lära sig praktiska saker om vuxenlivet tillsammans.

Ungdomarna på Torsdagsmys fick under workshopen i slutet av året beskriva vad de lärt sig under sin tid på Maskrosbarn, i en övning som vi kallar ”då och nu”. Ungdomarna som medverkade hade alla varit en del av verksamheten i mellan två till fem år. Då-kolumnen representerar hur de tänkte och resonerade innan de började på Maskrosbarn, och nu-kolumnen representerar vad de lärt sig under sin tid i organisationen. Genomgående är att de har lärt sig en rad praktiska saker, samt ökat sin tro på sig själva och sina förmågor samt har ljusare tankar om framtiden. Några av svaren finns sammanställda i tabellen.

Då

Jag tänkte förut:

- Det är ingen idé att lita på folk
- Jag trodde att jag va ensam
- Jag trodde att livet som jag drömde om var omöjligt
- Jag trodde att jag va dålig på att träffa nya människor och att jag hade en ogillbar personlighet
- Jag tänkte att jag inte förtjänar det bästa
- Jag måste säga ja för att accepteras
- Tyst=bättre
- Mamma först
- Ensam i alla problem
- Jag tog hand om allt och alla
- Vågade knappt höra av mig till vänner
- Det är som det är, jag kan inte påverka något

Nu

Jag har lärt mig:

- Att det finns bra vuxna
- Nu har jag lärt mig att det finns så många i samma situation som mig
- Det finns en framtid
- Jag behöver ta hand om och lyssna på mig själv
- Jag kan sätta gränser och respektera mina behov
- Be om hjälp
- Jag bestämmer över mitt liv
- Jag kan gå min egna väg i livet och jag är mer självständig än vad jag trodde
- Ekonomi och bostad

Ungdomarnas svar visar vilken stor skillnad rätt stöd, kunskap och trygga sammanhang kan göra över tid. Från att ha känt sig ensamma och utanför, vågar fler be om hjälp och de vet att deras känslor och behov är viktiga. De har fått med sig praktisk kunskap och verktyg för livet, men också en starkare känsla av att de duger precis som de är och att det finns en framtid som de själva kan vara med och forma.

Stärkt stöd i ökad ekonomisk utsatthet

Under 2025 har vi, med stöd från MUCF, kunnat erbjuda barnen i våra stödverksamheter möjlighet att besöka våra tillfälliga gratisbutiker både under vår- och hösttermin. Under våren låg fokus på fest- och studentkläder, medan vi under hösten rustade ungdomarna med varma vinterjackor, skor och stickade tröjor. Vi ser tydligt hur det ekonomiska läget i samhället fortsätter slå hårt mot familjernas ekonomi. För flera av ungdomarna är dessa de enda nya klädesplagg de får under året.

Behovet av basvaror är också fortsatt stort och vi har därför fortsatt att erbjuda barnen möjlighet att ta med sig mat och hygienartiklar från vår gratisbutik ”Maskrosbarn Market”. Det är ett nödvändigt stöd som gör verklig skillnad i vardagen för många av barnen. Matutdelningen har varit tillgänglig i 45 veckor under 2025 på alla våra tre kontor och med hjälp av bidraget har vi köpt in matprodukter och hygienartiklar, det har totalt delats ut 7 943 st måltider och 3 120 st hygienartiklar till 166 barn.

Vi ser att utdelningen, utöver att möta akuta behov och ge konkret stöd i vardagen, också skapar också fler tillfällen att bygga relationer och upptäcka när ett barns situation förändras. Med den regelbundna utdelningen sänker vi trösklarna för ungdomarna att öppna upp kring sin ekonomiska situation, vilket i sin tur lett till att de vågat berätta om andra svårigheter i hemmet. Matutdelningen har också blivit en anledning för ungdomar med social ångest att komma hemifrån och få kontakt med trygga vuxna.

Klädutdelningarna har också bidragit till att stärka ungdomarnas självkänsla genom att de fått välja fina, ordentliga kläder själva, och vi har kunnat förmedla att de förtjänar att ha hela, rena och varma kläder, även när den tuffa ekonomiska situationen i samhället slår hårt mot familjen. Genom satsningen har ungdomarna inte bara fått grundläggande behov tillgodosedda, utan också känt sig sedda, stärkta och fått fler tillfällen att bygga trygga relationer med vuxna.

Hållbart engagemang

Vår personal och våra engagerade är hos oss viktigaste resurs för att kunna bedriva vår verksamhet. Därför är det viktigt för oss att de som engagerar sig i Maskrosbarn, som volontärer och timanställda, mår bra i sina uppdrag, känner sig trygga i sina roller och själva får möjlighet att utvecklas. Ett hållbart engagemang skapar förutsättningar för att våra engagerade ska kunna vara ett tryggt och långsiktigt stöd för ungdomarna.

Under 2025 genomförde och sammanställde vi en medarbetarenkät där vi bland annat ställde frågan ”vad får du personligen ut av ditt engagemang hos Maskrosbarn?”.

Svaren visar på en stark känsla av meningsfullhet, gemenskap och personlig utveckling. Många beskriver att de får möjlighet att ge tillbaka till andra, samtidigt som engagemanget ger dem nya erfarenheter och stärker dem både i sina uppdrag och som personer. Flera lyfter även att mötet med ungdomarna och andra engagerade bidrar till ökad acceptans för den egna erfarenheten av att vara ett maskrosbarn. Vidare beskrivs en stark känsla av tillhörighet, gemenskap och meningsfullhet. Enkäten följdes upp med djupintervjuer med engagerade från alla delar av stödverksamheten.

Genom kontinuerlig feedback från handledare och regelbundna kompetensutvecklingskvällar får de engagerade stöd i sina uppdrag och möjlighet att utveckla sin kunskap. Maskrosbarn skapar också ett sammanhang där de engagerade från olika delar av verksamheten får mötas, dela erfarenheter och känna gemenskap. När våra engagerade känner sig trygga, sedda och uppskattade skapas bättre förutsättningar för dem att vara närvarande och trygga vuxna för ungdomarna.

Under våren anordnade vi den årliga Framtidshelgen, där ungdomar från våra tre städer samlades tillsammans med engagerade från olika delar av stödverksamheten. Helgen gav möjlighet att möta andra med liknande erfarenheter och innehöll både gemenskap, kunskapsutveckling, påverkan, lek och umgänge. För de engagerade blev det samtidigt ett tillfälle att möta ungdomarna i ett större sammanhang och skapa gemenskap med andra som delar erfarenheten av att vara maskrosbarn, över generationsgränser.

Enkätsvaren från våra engagerade visar att det de får tillbaka ofta handlar om mer än själva uppdraget. De beskriver glädje, värme och meningsfullhet, men också hur mötet med ungdomarna bidrar till deras egen utveckling. Flera lyfter särskilt känslan av att göra verklig skillnad och att få ge ungdomarna något som de själva hade behövt som unga. På så sätt blir engagemanget ömsesidigt – ungdomarna får trygga vuxna och meningsfulla relationer, samtidigt som de engagerade får möjlighet att utvecklas, känna tillhörighet och bidra med något som känns viktigt.

Vad får ni ut personligen av ert engagemang hos Maskrosbarn?

”Att ge tillbaka, att så frön. Små kvitton här och där, det kan vara något så smått som att en ungdom som jag fick följa med till köket för att be om salt under hens första läger ett år senare löser det själv. Att se dem växa i stort och smått, våga ta plats och bjuda in andra att ta plats på resan.”

”Jag får ut så mycket glädje och positiva upplevelser av att engagera mig i Maskrosbarn. Dessa kan jag leva på en lång tid efter varje läger! Jag blir så inspirerad av ungdomarna som är så smarta, roliga och fina mot varandra.”

”Jag känner att jag bidrar, på riktigt! Att jag verkligen gör något för någon annan. Att jag får ge hopp, värme, trygghet och mod till någon annan, det är verkligen stort och så otroligt fint.”

Utvärdering och lärdom

Under året har vi sett en fortsatt hög psykisk ohälsa bland de barn och unga vi möter, och våra barnombud har hanterat allt fler komplexa och tunga ärenden. Oro inför framtiden, ekonomisk utsatthet och ett hårdare samhällsklimat riskerar att förstärka utsattheten hos barn som redan lever under svåra förutsättningar. Det har tydliggjort vikten av att ha rutiner och arbetssätt som gör att vi snabbt kan ställa om när behoven förändras. Under året har vi bland annat skalat upp vår matutdelning och tillsatt fler kuratorer. När omvärlden blir mer osäker behöver vår stödverksamhet kunna stå stadigt, vara lyhörd och fortsätta anpassas efter målgruppens behov.

Något som också varit tydligt under året är hur sårbar övergången mellan ungdom och vuxenliv ofta är för vår målgrupp. Att bli vuxen innebär ett ökat ansvar, men för unga som saknar stabila vuxna omkring sig kan steget bli särskilt stort. Vid 18 års ålder förändras kontakten med flera samhällsaktörer och man förväntas i högre grad själv navigera i övergången mellan BUP och vuxenpsykiatrin, och hantera sådant som bostadsköer, myndighetskontakter och räkningar. För att möta behoven har vi under året startat Nästa steg, med gruppträffar för unga vuxna mellan 18 och 25 år. Genom en ny referensgrupp med unga vuxna har vi samtidigt fått värdefull kunskap om målgruppens behov som vi tar med oss i den fortsatta utvecklingen av stödet.

Även vår stödchatt har utvecklats under året. Genom att rekrytera fler chattvolontärer har vi kunnat utöka öppettiderna från fem till sju dagar i veckan. Vi räknade initialt med ett lägre inflöde under de två nya öppetdagarna, men såg snabbt att behovet var lika stort även då. Det bekräftar betydelsen av ett lättillgängligt stöd som finns när ungdomar själva är redo att söka hjälp.

Året har på många sätt påmint oss om betydelsen av att finnas kvar och stå stadigt när mycket annat runt omkring förändras. Att fortsätta lyssna, möta nya behov och utveckla vårt stöd är viktigt, men allra viktigast är att barn och unga vet att det finns trygga vuxna som står kvar, också när livet och världen runt omkring känns osäker.

Verksamhetsområde Påverkan

2025 har varit ett händelserikt år för Maskrosbarns påverkansarbete. Ungdomarnas erfarenheter har fått ta plats i politikermöten, statliga utredningar, utbildningar och nya verktyg för vuxna som möter barn. Genom ungdomsrådet, nya projekt, kunskapshöjande insatser och möten med beslutsfattare har vi lyft barns perspektiv i frågor som direkt påverkar deras liv. Arbetet har bland annat handlat om socialtjänstens omställning, barn som närstående inom vuxenpsykiatrin, familjehems förutsättningar att ta emot ungdomar och hur vuxna bättre kan uppmärksamma och stötta barn som har det svårt hemma. Samtidigt har vi arbetat för att ungdomarnas kunskap och erfarenheter ska nå långt utanför vår egen verksamhet.

Över 30 000 vuxna och barn har tagit del av våra föreläsningar under året, två nya barnrättsboxar har lanserats och beställts av över 4 000 personer, och vi har deltagit på flera stora arenor där yrkesverksamma, beslutsfattare och civilsamhälle möts. Ungdomarnas perspektiv och erfarenheter har på så sätt kunnat omsättas i konkreta verktyg, arbetssätt och samtal som bidrar till bättre stöd och större delaktighet för fler barn.

I juni presenterade vi ny statistik framtagen av Bain & Company som visar att omkring 700 000 barn i Sverige har en förälder med missbruk, psykisk sjukdom eller som utsätter dem för våld – motsvarande cirka sju barn i varje klass. Ökningen från den tidigare uppskattningen på 500 000 beror på befolkningsökning, ökad utsatthet och att tidigare beräkningar varit ofullständiga. Siffrorna visar hur utbredd utsattheten är och varför vårt påverkansarbete är så viktigt. För oss handlar det om att synliggöra barns verklighet och se till att deras röster får genomslag i beslut som rör dem. På så sätt kan vi bidra till att förebygga utsatthet, stärka barns rättigheter och se till att fler barn får det stöd de behöver och har rätt till.

Ungdomars kunskap når politiken

Under 2025 lämnade Maskrosbarn remissvar på tre statliga utredningar: *Stärkt stöd till anhöriga – ett mer ändamålsenligt stöd till barn och vuxna som är anhöriga*, *En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas samt Hem för barn och unga – för en trygg, säker och meningsfull vård.* Samtliga utredningar berör frågor som har stor betydelse för vår målgrupp. Genom remissvaren har vi fört fram ungdomarnas erfarenheter och behov i frågor som rör deras liv, med målet att stärka barnperspektivet och synliggöra vilka konsekvenser olika förslag kan få för barn när framtidens stöd och lagstiftning utformas.

Ungdomarnas delaktighet är kärnan i vårt påverkansarbete, och alla frågor vi driver tar sin utgångspunkt i deras erfarenheter och perspektiv. Under året har ungdomarna lämnat ovärderliga medskick till statliga utredningar, myndigheter och beslutsfattare. Genom direktpåverkan kan de själva beskriva vilka brister de möter, vad de behöver från samhället och vilka förändringar som skulle göra verklig skillnad. Det bidrar till att lösningar och beslut i högre grad utgår från barns faktiska verklighet.

Under året bjöds vårt ungdomsråd in till flera centrala politiska sammanhang, bland annat till Rosenbad för ett möte med socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall och till Stockholms stadshus för ett möte med oppositionsborgarrådet Andrea Hedin. Där fick ungdomarna föra fram sina egna perspektiv och konkreta förändringsförslag i frågor som den nya socialtjänstlagen, föräldrarätten och behovet av ökad kunskap om socialtjänsten i skolan. Mötena gav beslutsfattare möjlighet att ta del av kunskap som annars riskerar att saknas när beslut som påverkar barn och unga fattas.

Att ungdomarna får ta plats i rum där politiska beslut formas har betydelse både för påverkansarbetet och för ungdomarna själva. Årets effektintervjuer visar att deltagandet i ungdomsrådet har gett dem en djupare förståelse för hur samhället styrs, hur påverkansarbete fungerar och hur förändring kan skapas. Från att tidigare ha haft en mer övergripande bild av samhällets beslutsprocesser har de fått en tydligare förståelse för hur det fungerar i praktiken. Den kunskapen ger dem bättre förutsättningar att göra sina röster hörda och påverka i frågor som är viktiga för dem.

Vi ser också hur möjligheten att bli lyssnad på och föra fram gruppens gemensamma röst stärker ungdomarnas självbild och tilltro till den egna förmågan. En ungdom beskriver hur stoltheten över sig själv, efter ett år i ungdomsrådet, har gått från 0 till 10:

”Något jag är stolt över är väl egentligen, amen mig själv för jag trodde aldrig att jag skulle stå här och prata om det jag pratar om. Jag tycker jag har varit duktig på att föra fram gruppens röst på olika evenemang och seminarier.”

Ungdomsrådet är med andra ord mer än en plattform för att påverka samhället. Det är också ett tryggt sammanhang där ungdomarna får växa, utveckla sin kunskap och stärka tilltron till sin egen förmåga. Samtidigt bidrar deras erfarenheter till att beslutsfattare får bättre kunskap om målgruppens verklighet. På så sätt skapar ungdomarnas deltagande effekt på två nivåer: det stärker ungdomarna själva och bidrar till att de beslut som påverkar barn och unga blir mer träffsäkra och bättre förankrade i deras behov.

Extravuxen breddar socialtjänstens stöd till ungdomar

Extravuxen är en biståndsbedömd insats som Maskrosbarn har tagit fram tillsammans med ungdomar utifrån deras egna erfarenheter och behov. Den riktar sig till ungdomar vars behov inte kan mötas av socialtjänstens befintliga öppenvårdsinsatser, men som inte heller uppfyller kraven för en placering. Genom ett flexibelt och individuellt anpassat stöd får ungdomen tillgång till en trygg vuxen som kan finnas där utifrån vad just den ungdomen behöver. På så sätt bidrar Extravuxen till att bredda socialtjänstens utbud med en insats där barnets perspektiv har varit vägledande från början.

Maskrosbarn lanserade Extravuxen 2018 och insatsen finns i dag i tio kommuner. Genom att stödja kommuner i att införa Extravuxen kan vi göra en insats grundad i ungdomars erfarenheter tillgänglig även på mindre orter och på platser där vi inte har egen verksamhet. Under 2025 såg vi ett ökat intresse i samband med den nya socialtjänstlagen, och fler kommuner kontaktade oss för att få veta mer. Ett avtal tecknades också med Vilhelmina kommun inför starten 2026. Spridningen av Extravuxen är ett viktigt led i arbetet för att fler barn, oavsett var i landet de bor, ska få tillgång till stöd som är anpassat efter deras faktiska behov.

Politik på ungas villkor – ungdomar påverkar framtidens socialtjänst

Sedan 2024 har ungdomar på Maskrosbarn organiserat sig för att påverka socialtjänsten och familjehemsvården och stärka barnperspektivet i arbetet med den nya socialtjänstlagen. Förhoppningen är att arbetet ska bidra till att barns erfarenheter och behov i större utsträckning får genomslag i de beslut och arbetssätt som formar socialtjänstens stöd. Sedan juni 2025 har vi haft ett särskilt fokus på socialnämndspolitiker, med målet att stärka ungas möjligheter att påverka den politiska beslutsprocessen på kommunal nivå. Projektet genomförs med stöd från MUCF.

Möten med socialnämndspolitiker i Västra Götalandsregionen har gett ungdomarna möjlighet att lyfta sina erfarenheter, behov och förbättringsförslag direkt till personer som kan påverka socialtjänstens utveckling. Under året har de också tagit fram ett utbildningsmaterial som ger politiker konkreta perspektiv och verktyg för att bättre ta hänsyn till barns erfarenheter i socialnämndens arbete. Projektet skapar dessutom fler möjligheter för ungdomarna att påverka frågor som direkt berör deras liv, bland annat genom workshops, möten och aktiviteter i sociala medier. Arbetet stärker både ungdomarnas inflytande och beslutsfattarnas förståelse för hur olika beslut kan påverka barn och unga. På längre sikt är målet att bidra till en socialtjänst där barns erfarenheter får större betydelse för hur stöd, insatser och beslut utformas.

”Jag är stolt över att vi har fått igång ett arbete med en kommun. Och att vi har pratat med så många och gjort så mycket bra grejer.”

”Jag har lärt mig så mycket, jag visste ju typ inget innan. Till exempel vad nämnd är, eller att det ens finns, mer om hur politik fungerar, om hur komplicerade alla processer är.”

Ungdomar är med och stärker vuxenpsykiatrins arbete med barn som anhöriga

I januari 2025 startade vi arvsfondsprojektet ”Varför sover pappa hela dagarna?”. Syftet med projektet är att belysa och synliggöra situationen för barn med en förälder med psykisk sjukdom. Projektet ska bidra till att fler barn uppmärksammas som närstående och får den information, det stöd och de råd de behöver och har rätt i när en förälder är patient inom vuxenpsykiatrin. Genom djupintervjuer, workshops och två omfattande enkätundersökningar med både ungdomar och yrkesverksamma har vi fått en fördjupad bild av vilka brister som finns i mötet mellan vuxenpsykiatrin och barn som närstående. Resultaten bekräftar den problembild vi sett tidigare. Många barn uppmärksammas inte av vården och riskerar därför att lämnas utan information, förståelse och stöd i en situation som kan vara både svår och oförutsägbar.

Under året har arbetet därför fokuserat på att omsätta ungdomarnas erfarenheter och den insamlade kunskapen i praktisk förändring. Ett viktigt resultat är utvecklingen av webbutbildningen ”När patienten är förälder – en utbildning om vuxenpsykiatrins möte med barn”. Utbildningen har tagits fram utifrån både ungdomarnas perspektiv och professionens behov och ger medarbetare inom vuxenpsykiatrin konkreta verktyg för att uppmärksamma barn, ge dem relevant information och stöd samt bättre anpassa bemötandet efter det som barn själva efterfrågar. På så sätt skapar projektet förutsättningar för att kunskapen om barn som närstående inte stannar vid ökad förståelse, utan också leder till förändrade arbetssätt inom vuxenpsykiatrin. På längre sikt är målet att fler barn ska bli sedda, inkluderade och få stöd tidigare, istället för att själva behöva bära frågor, oro och ansvar kring sin förälders psykiska sjukdom.

Framtidshelgen - ungas röster påverkar Maskrosbarns riktning

I år arrangerade vi för tredje året i rad Framtidshelgen, där ungdomar, personal och engagerade från hela Sverige samlades på en lägergård utanför Stockholm för att tillsammans prata om Maskrosbarns framtid. Under en helg på en lägergård utanför Stockholm fick deltagarna delta i workshops, diskussioner och kreativa övningar för att ge sina perspektiv på vilken utveckling de vill se i organisationen framöver.

24 ungdomar och 18 vuxna samlades och deltog i workshops där de bland annat fick vara med och påverka utformningen av vår nya stödverksamhet för unga vuxna mellan 18 och 25 år, ta fram verktyg och stödmaterial riktat mot elevhälsan samt komma med insikter till vårt projekt riktat mot vuxenpsykiatrin. Ungdomarna fick även tillfälle att dela med sig av sina upplevelser av att känna sig ensam i sin situation. I rummet hade vi fyra kreativa stationer: redaktionen – där de fick skriva om ensamhet, poddstudion – där de fick prata tillsammans i grupp om ensamhet, designstudion – där de fick rita hur ensamhet ser ut, och idémötet, där de fick komma med idéer på hur vi bäst når ut med budskapen till vuxna. Det gjordes som en del i vårt arbete med att kartlägga ofrivillig ensamhet hos vår målgrupp. Det ungdomarna delat med sig av togs vidare in i verksamhetsplaneringen framåt, och skildringarna av ensamhet sammanställdes under året i en rapport.

Kunskapshöjande insatser som påverkar professionens arbetssätt

Vi arbetar kontinuerligt med kunskapshöjande insatser för yrkesverksamma som möter vår målgrupp i sitt dagliga arbete, bland annat inom socialtjänsten, skolan och hälso- och sjukvården. Målet är inte bara att öka kunskapen om barnens livssituation, utan också att ge vuxna bättre förutsättningar att förstå, bemöta och stötta barn utifrån deras faktiska behov. Med anledning av den nya socialtjänstlagen som trädde i kraft under 2025 har vi haft ett extra fokus på omställningen inom socialtjänsten och föreläst om ungas perspektiv på socialtjänstlagen för flertalet kommuner.

Under året har över 4 000 vuxna tagit del av våra föreläsningar och därigenom fått med sig ungas perspektiv, behov och konkreta råd som kan omsättas i deras dagliga arbete. Under våren samlade vi även omkring 100 personer med ansvar för omställningsarbetet från olika kommuner för att ta del av barnens tankar och utbyta erfarenheter med varandra.

I enkäter som vi skickar ut efter våra föreläsningar och workshops ser vi att den ökade kunskapen också följs av en tydlig vilja att förändra och agera för barns rättigheter. Bland de personer som besvarade enkäten uppgav 98 procent att de fått ökad kunskap om vad barn tycker är viktigt i mötet med vuxna och 81 procent att de fått ökad kunskap om hur barn vill involveras i frågor som rör dem. 71 procent uppgav också att de efter föreläsningen var mer benägna att göra barn delaktiga.

Resultaten visar också att föreläsningarna väcker ett tydligt engagemang och en vilja att omsätta kunskapen i handling. 90 procent uppgav att de var motiverade att arbeta vidare med något som tagits upp under föreläsningen och lika många kände sig inspirerade att sprida barnens perspektiv vidare till sina kollegor. Hela 95 procent uppgav dessutom att de var beredda att fortsätta stå upp för barns rättigheter även om de skulle möta motstånd från chefer eller kollegor. Det tyder på att föreläsningarna inte enbart bidrar med nya insikter, utan också stärker deltagarnas känsla av handlingskraft och engagemang för att förändra bemötanden, arbetssätt och verksamheter utifrån barns behov och rättigheter.

Efter föreläsningen beskriver deltagarna bland annat att de vill:

- våga fråga barn mer om deras hemsituation.
- lyssna mer på barnens egna behov.
- arbeta mer systematiskt med barns delaktighet.
- stärka samverkan med andra aktörer.
- uppmärksamma även tysta, välfungerande och högpresterande elever.
- se över verksamheten, information och lokaler ur barnens perspektiv.
- involvera ungdomar i kommunens arbete med omställningen till den nya socialtjänstlagen.

Familjehem och elevhälsa rustas med konkreta verktyg

För att ytterligare sprida ungdomarnas perspektiv och stärka vuxnas kunskap har vi under året lanserat två nya barnrättsboxar som riktar sig till familjehem och elevhälsa. Boxarna innehåller konkreta verktyg som tagits fram tillsammans med ungdomar i vår verksamhet och utgår från vad de själva efterfrågar i mötet med vuxna.

Familjehemsboxen innehåller konkreta verktyg, checklistor, tips, råd och personliga hälsningar från ungdomar som själva vet hur det känns att lämna sin tillvaro och flytta in i en ny familj. Genom att låta ungdomarnas erfarenheter ligga till grund för materialet kan familjehem få en större förståelse för vad en placering kan innebära ur barnets perspektiv och bättre förutsättningar att möta ungdomens behov av trygghet, delaktighet och information.

Under hösten lanserade vi även Elevhälsoboxen, som ska stärka skolpersonalens möjligheter att uppmärksamma och stötta barn som har det svårt hemma. Materialet består av konkreta verktyg för hur vuxna kan göra barn delaktiga när en orosanmälan görs och hur skolan kan skapa trygghet och ge stöd under processen. Målet är att fler barn ska känna sig informerade, lyssnade på och inkluderade i en situation som annars kan upplevas som både osäker och svår att förstå.

I samband med lanseringen publicerade vi även lägesrapporten ”När vuxna larmar – ungas tankar kring orosanmälan”. Rapporten bygger på ungdomars erfarenheter av orosanmälningar från skolan och synliggör vad vuxna kan göra annorlunda för att processen ska bli tryggare och mer begriplig för barnet.

I arbetet framkom bland annat att ungdomarna vill att vuxna fortsätter finnas kvar även efter att en orosanmälan har gjorts, hjälper dem att hitta fler trygga sammanhang och vägar till annat stöd samt kan erbjuda anpassningar i skolan när hemsituationen påverkar deras vardag. Genom workshops med ungdomar och yrkesverksamma från skola, socialtjänst och civilsamhälle har vi kunnat omsätta dessa erfarenheter och önskemål i konkreta råd och verktyg för vuxna. På så sätt kan materialet bidra till att stödet runt barnet inte stannar vid själva orosanmälan, utan blir mer långsiktigt, sammanhållet och anpassat efter barnets behov.

Vid årets slut hade de nya barnrättsboxarna beställts av över 4 000 personer. Det stora intresset för materialet visar att det finns en efterfrågan på konkreta verktyg för att bättre möta barn i utsatta livssituationer. Med verktygen vi tagit fram kan ungdomars egna önskemål nå långt utanför vår verksamhet och omsättas i professionella vuxnas dagliga arbete. På så sätt bidrar materialet till att fler vuxna får kunskap och praktiska verktyg för att stärka barns delaktighet, skapa tryggare bemötanden och ge bättre stöd när barn befinner sig i svåra och ofta avgörande situationer.

ELEV HÄLSO BOXEN

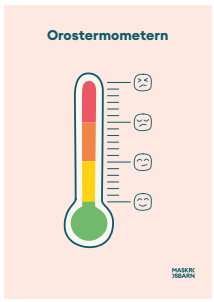

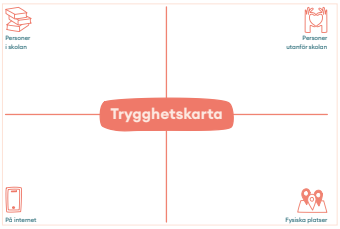

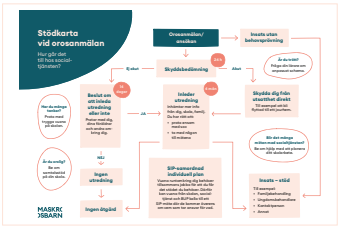

FAMILJE HEMS BOXEN

Nya och viktiga arenor för att sprida kunskap om målgruppen

Vi har under 2025 har vi medverkat på flera event, mässor och konferenser för att öka kännedomen om vår verksamhet, nå fler barn och stärka vuxnas kunskap om hur de kan stötta barn som har det svårt hemma.

I april medverkade vi på Barnrättsdagarna där vi berättade om vår ungdomsgård Torsdagsmys och varför den blivit så uppskattad. Med hög personaltäthet, tydlig struktur och systematisk uppföljning kan vi ge ett stöd med hög kvalitet till barn varav många har stora behov. Många av barnen återkommer till mötesplatserna varje vecka, inte sällan under flera års tid. Vi fick även chansen att förhandsvisa materialet i Familjehemsboxen som lanserades i maj med verktyg för familjehem att välkomna en ungdom in i sitt hem. Barnrättsdagarna avslutades av Maskrosbarns barnrättsjurist Linn Nordin tillsammans med två ungdomar från vårt ungdomsråd där de lyfte ungas perspektiv på omställningen inom socialtjänsten och den förändringen barn vill se.

I september deltog vi på Bokmässan i Göteborg för andra året i rad, där vi lanserade Elevhälsoboxen. Mottagandet var mycket positivt – seminariet var fullsatt och de Elevhälsoboxar vi delade ut tog slut redan under förmiddagen.

Dessutom var vi på plats under Järvaveckan och Malmöfestivalen, där vi mötte både barn och vuxna för att informera om vårt arbete och under höstterminen medverkade vi på Skolkuratorskonferensen, Skolfam- och familjehemskonferensen samt Socialchefsdagarna. Under konferenserna höll vi i ett flertal seminarier med fokus på hur samhällets stöd till barn i utsatta hemförhållanden kan stärkas.

I september deltog vi på Bokmässan i Göteborg för andra året i rad, där vi lanserade nytt stödmaterial riktat mot skolpersonal, Elevhälsoboxen. Materialet lägger stort fokus på att lyfta exempel på hur man kan inkludera barn i processen när en orosanmälan görs. Mottagandet var mycket positivt – seminariet var fullsatt och de Elevhälsoboxar vi delade ut tog slut redan under förmiddagen.

Att ungdomar själva får vara med och dela sina perspektiv är en stor och viktig del av arbetet. På arenor som Barnrättsdagarna och Almedalsveckan har de fått möjlighet att lyfta sina erfarenheter direkt till yrkesverksamma och beslutsfattare. Vi ser också att det betyder mycket för ungdomarna själva att få vara delaktiga och bidra till samhällsförändring. Genom vår medverkan på bland annat Bokmässan och olika konferenser har yrkesverksamma och beslutsfattare fått med sig konkreta verktyg och tips från unga till sina egna verksamheter. Deras röster bidrar till att ge bättre förutsättningar för att fler barn blir lyssnade på, får rätt stöd och kan vara delaktiga i frågor som påverkar deras liv.

Kommunikation som gör skillnad

Under 2025 har vi haft ofrivillig ensamhet som ett särskilt fokusområde, med målet att öka vuxnas förståelse för hur ensamhet kan ta sig uttryck hos barn som har det svårt hemma och ge dem bättre förutsättningar att upptäcka och stötta barn som befinner sig i den situationen. Totalt har 150 ungdomar bidragit med sina erfarenheter genom djupintervjuer, enkätfrågor, gruppintervjuer och egna texter som har sammanställts i en rapport som planeras att släppas under 2026. Deras berättelser har gett oss en fördjupad bild av den ensamhet som många maskrosbarn lever med och synliggjort hur den hänger samman med att behöva bära det som händer hemma på egen hand. 82 procent av de svarande uppger att de någon gång känt sig ensamma i sin situation som maskrosbarn och 92,8 procent att de har hållit sin hemsituation hemlig för andra. Resultaten visar hur en svår hemsituation kan skapa en ensamhet som inte alltid syns utåt och som kan göra tröskeln till att söka och få stöd ännu högre.

Genom att samla och sprida ungdomarnas erfarenheter har vi kunnat öka kunskapen om vad som ligger bakom denna ofta osynliga ensamhet och vad barn behöver från vuxna omkring sig. Under året arrangerade vi bland annat ett webbinarium med över 300 anmälda, där ungdomarnas perspektiv fick nå fler vuxna och bidra till ökad kunskap om hur ensamheten kan uppmärksammas och bemötas.

Inför studenten lyfte vi hur ensamheten som maskrosbarn kan bli särskilt tydlig under en tid som annars förknippas med gemenskap och firande. Med ett eget studentflak med budskapet ”Inget plakat, ingen fest, ensam ut i vuxenlivet härnäst” synliggjorde vi en verklighet som sällan får plats i den traditionella bilden av studenten. Responsen blev stor och våra inlägg fick stor spridning. Engagemanget omsattes också i handling där vuxna bjöd in ungdomar som annars riskerade att fira ensamma till studentmottagningar och köpte extra studentsmycken att ge till ungdomar vid utspringet. Kampanjen ökade inte bara kunskapen om målgruppens situation, utan fick också fler vuxna att agera.

Ett växande engagemang för Maskrosbarn

Ett viktigt fokus under året har varit att utveckla och växa vårt community. Eftersom vi inte kan nå varje barn på egen hand är alla personer som sprider kunskap, synliggör vår verksamhet och agerar för barn i sin närhet viktiga för att vårt arbete ska nå längre. Under året växte vårt community till 15 000 personer, en ökning med 130 procent jämfört med föregående år. Engagemanget tar sig många olika uttryck. Från att sätta upp affischer så att fler barn hittar till vår verksamhet och uppmärksamma ungdomar som annars riskerar att stå ensamma, till att lära sig mer om den verklighet många maskrosbarn lever i.

När fler människor får kunskap och konkreta möjligheter att agera kan Maskrosbarns stöd och ungdomarnas perspektiv nå långt utanför vår egen verksamhet.

Det ökade engagemanget syns också tydligt i vår senaste kännedomsundersökning. Kännedomen om Maskrosbarn har ökat med 17 procent sedan 2019, samtidigt som den positiva attityden till vårt varumärke har stärkts. Under 2025 ökade dessutom gåvorna från privatpersoner med 73 procent och antalet månadsgivare med hela 91 procent. Vår mediemedverkan under året hade en räckvidd på 16 miljoner, och vi ökade dessutom vårt följarantal i sociala medier med 35 procent. Tillsammans visar utvecklingen att fler känner till Maskrosbarn, fler har en positiv bild av vårt arbete och fler väljer att omsätta sitt engagemang i konkret stöd. Det ger oss bättre förutsättningar att långsiktigt driva våra frågor och skapa förändring för barn som har det svårt hemma.

Under året tilldelades Maskrosbarn även Stenbeckspriset för Årets organisation, ett erkännande av vårt långsiktiga arbete med att stärka organisationen och öka insamlingen. Motiveringen löd: ”Maskrosbarn har med imponerande uthållighet och engagemang fortsatt kämpa för utsatta unga, även i de tuffaste tider. Grundarna har stått orubbliga i sin vision, och genom ett målmedvetet och strategiskt arbete med tydligt fokus på organisationskulturen har verksamheten stärkts och insamlade medel ökat med 6 miljoner kronor (2018–2024). En insats som gör skillnad långt bortom den egna verksamheten och bidrar till verklig samhällsförändring.”

Under 2025 fortsatte också vårt initiativ där människor springer, går eller rullar för Maskrosbarn. Totalt deltog 1 439 personer som genom sin rörelse både uppmärksammade vår målgrupp och bidrog till att möjliggöra vårt fortsatta arbete. Sammantaget visar utvecklingen att allt fler inte bara känner till Maskrosbarn och våra frågor, utan också väljer att engagera sig för att fler barn ska få det stöd de behöver.

Utvärderingar och lärdomar

Årets påverkansarbete har på många sätt präglats av ett komplext politiskt landskap, där utvecklingen inom våra frågor gått i flera riktningar samtidigt. Under året har vi sett politiska förslag och beslut som kan stärka målgruppens rättigheter och livsvillkor, samtidigt som flera repressiva åtgärder har presenterats som riskerar att få långtgående konsekvenser för barn och unga som lever i utsatta hemsituationer. I ett högt politiskt tempo har en viktig del av vårt arbete varit att hela tiden hålla fast vid barnens perspektiv. Vad innebär de här förslagen för de barn vi möter? Vilka konsekvenser riskerar att missas? Och hur kan deras erfarenheter och behov få ta plats i beslutsprocesserna? Det höga tempot har samtidigt gjort det nödvändigt att prioritera var och hur vi bäst kan göra skillnad.

Det har inte minst påverkat arbetet med våra remissvar. Under året har flera remissförfrågningar kommit med mycket kort svarstid, trots att de har behandlat komplexa och principiellt viktiga frågor med stor betydelse för vår målgrupp. Det har gjort det nödvändigt att prioritera mellan olika möjligheter att påverka. När tiden att analysera förslag och inhämta målgruppens och professionens perspektiv är begränsad, påverkas också kvaliteten i remissarbetet. Det väcker samtidigt en bredare fråga om remissförfarandets funktion. För att remissinstansernas kunskap och erfarenheter ska kunna bidra till bättre beslut behöver det finnas tillräckligt med tid för analys, dialog och beredning, och synpunkterna behöver också ges ett reellt utrymme i den fortsatta processen. Ett välfungerande remissförfarande är därmed inte bara en fråga om arbetsbelastning för organisationer och andra remissinstanser, utan en viktig del av en välgrundad och demokratisk beslutsprocess.

Året har rymt både framsteg och utmaningar, men framför allt många viktiga möjligheter att lyfta målgruppens perspektiv. Trots ett komplext politiskt landskap har vi nått ut brett med våra budskap, startat flera nya projekt och medverkat i många relevanta sammanhang där vi tillsammans med våra ungdomar har lyft frågor som är viktiga för dem. Vi tar med oss nya erfarenheter, relationer och lärdomar in i nästa år. Även när det politiska landskapet förändras står vårt fokus kvar, att barns erfarenheter ska tas på allvar, deras röster få ta plats och deras rättigheter stärkas.

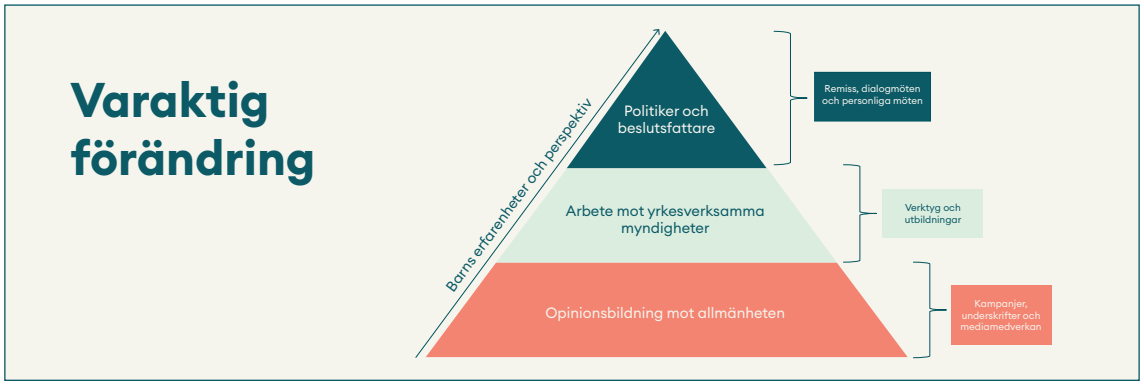

Påverkansarbete på flera nivåer

Detta är en modell för att synliggöra hur Maskrosbarn som organisation, på olika nivåer, arbetar med påverkan. Både i det enskilda mötet med ungdomar samt professioner och allmänheten.

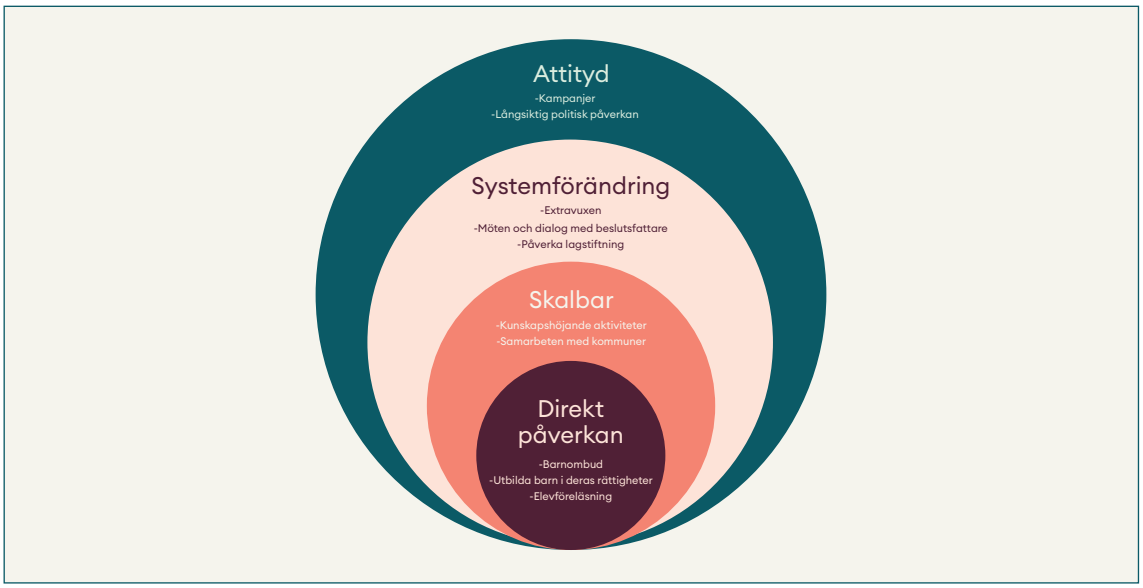

Direktpåverkan

På denna nivå finns det påverkansarbete som påverkar det enskilda barnets situation. Som en del av våra stödprogram utbildar vi barn i vilka rättigheter de har, och som barnombud stöttar vi även dem in att hävda dessa rättigheter i kontakt med myndigheter. Detta gör vi med förhoppning om att det ska hjälpa dem att få sina rättigheter tillgodosedda och i förlängningen få en förbättrad livssituation.

Under våra elevföreläsningar delar vi dels med oss av hur det kan vara att växa upp som maskrosbarn, vilka rättigheter man har och vilket stöd som finns att få.

Skalbar

Skalbar påverkan innebär det påverkansarbete som vi kan skala upp eller ned beroende på kapaciteten inom organisationen. Arbetet/insatsen riktar sig mot en grupp professionella inom exempelvis socialtjänsten i en kommun. Det kan enkelt skalas upp och genomföras med flera kommuner, men genomförs alltid separat med varje kommun.

Med **kunskapshöjande aktiviteter** menar vi alla de föreläsningar och workshops vi håller för professionella, ett arbete som skulle kunna genomföras både i liten och stor skala beroende på förutsättningar. Vi genomför även en del mindre samarbeten med kommuner där vi ser över material eller stöttar upp i specifika frågor.

Systemförändring

Steget efter skalbar är det påverkansarbetet som är systemförändrande. Där är samarbetet mer omfattande än en föreläsning eller workshop och pågår ofta under en längre tidsperiod. För att ses som systemförändrande krävs det mer än att vi är kunskapshöjande. Vi påverkar även de system inom den organisation vi samverkar med som i slutändan påverkar vår målgrupp. Inom Extravuxen betyder det exempelvis att vi påverkar kommunens system och hur de arbetar både med delaktighet och vilket stöd de erbjuder barn.

Genom möten och dialoger med beslutsfattare och påverkan på lagstiftning för vi fram ungas röster och deras syn på vad som behöver förändras, där ges vi möjlighet att påverka system genom att föra fram deras röster från start.

I allt vi gör utgår vi ifrån barnens egna tankar, åsikter och behov. Vi vuxengissar inte, vi involverar barnen. Vi vet att barn är experter på sina egna liv, och att de själva sitter på många av svaren. Därför är delaktighet och samskapande alltid en central del av vårt arbetssätt

Attityd

Det påverkansarbete vi gör på denna nivå är vårt allra bredaste och riktar sig till en stor grupp människor, framför allt mot allmänheten, exempelvis genom kampanjer så som Vuxengissa eller Barndom utan baksmälla. Där är syftet att förändra attityden, alternativt verka kunskapshöjande mot allmänheten. Det kan även ses som det slutgiltiga steget efter den skalbara och systemförändrande påverkan, där det som slutligen sker är en förändrad syn och attityd gentemot barn.

Avslutning

Under 2025 har vi både stått stadigt i det stöd som barn behöver här och nu och tagit nya steg för att skapa långsiktig förändring. Tillsammans med ungdomarna har vi utvecklat nya stöd, fört deras erfarenheter vidare till beslutsfattare och gett fler vuxna kunskap och verktyg att agera. Bakom varje resultat står ungdomar, medarbetare, volontärer, givare och samarbetspartners som delar vår övertygelse om att inget barn ska behöva bära det svåra ensam. Tillsammans fortsätter vi att skapa förändring, för och tillsammans med våra ungdomar.

”När jag hittade Maskrosbarn, hittade jag hem. Hem till en plats, där jag fick finnas, där jag blev älskad och där mina vingar fick blomma ut. Maskrosbarn räddade mig, när jag ville falla och aldrig resa mig igen.”

/ Ungdom.”

Alla barn har rätt till sin barndom.

MASKRO
OSBARN